**System oceniania z religii dla klasy V szkoły podstawowej na 1 lekcję religii tygodniowo**

**OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA/SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA**

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

**Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:**
a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, (i)
b) odmawia wszelkiej współpracy, (i)
c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

**Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:**
a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

**Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:**
a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

**Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:**
a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

**Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:**
a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostolskie.

**Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:**
a) posiadł wiedzę i umiejętności w zakresie programu nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania tej klasy,
c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

| Dział | OCENA | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | **Dopuszczająca** | **Dostateczna** | **dobra** | **bardzo dobra** | **Celująca** |
| **I. Szukam prawdy** | • wymienia najważniejsze wartości w życiu<br>• podaje prawdę, że Bóg kocha miłością bezwarunkową , jest Zbawicielem, wyzwala z grzechu i przynagla serce do dobra | • interpretuje omawiane przypowieści<br>• podaje definicję piekła i nieba<br>• wyjaśnia, na czym będzie polegał sąd ostateczny | • opowiada omawiane przypowieści biblijne<br>• uzasadnia, że pójście za prawdą wymaga podejmowania wyborów,<br>• charakteryzuje konsekwencje zaproszenia Jezusa do swego serca (życia) | • interpretuje biblijną perykopę o uzdrowieniu paralityka (Mt 9,1-8): o Zacheuszu (Łk 19,1-10), oraz wyjaśnia symbole z poznanych przypowieści | • uzasadnia, że o własnych siłach człowiek nie jest w stanie wyzwolić się z grzechu i potrzebuje Bożej pomocy. |
| **II. Pismo Święte w życiu chrześcijanina** | • wyjaśnia, czym jest Pismo Święte (zna podział na Stary i Nowy Testament<br>• podaje przykłady biblijnych bohaterów<br>• Bóg jest stwórcą świata<br>• wymienia konsekwencje grzechu, | • interpretuje teksty biblijne mówiące o stworzeniu świata, człowieka, grzechu pierworodnym, o potopie,<br>• podaje prawdę, że biblijna nauka o stworzeniu nie przeczy teorii ewolucji,<br>• wyjaśnia, że źródłem godności człowieka jest podobieństwo do Boga,<br>• wskazuje owoce sakramentu pokuty i pojednania,<br>• wyjaśnia pojęcie miłosierdzia Bożego | • wymienia zadania, jakie Bóg przekazał człowiekowi, aniołom,<br>• wymienia i omawia skutki grzechu pierworodnego w życiu człowieka,<br>• wyjaśnia, na czym polega wolna wola, | • na podstawie tekstu biblijnego uzasadnia, że grzech niszczy przyjaźń między ludźmi,<br>• wyjaśnia symbolikę wieży Babel. | • wyjaśnia symbole w biblijnym opisie grzechu pierworodnego<br>• interpretuje biblijne opowiadanie o Kainie i Ablu (Rdz 4,2b-15). |
| **III. Historia zbawienia: patriarchowie** | • charakteryzuje postać Abrahama jako ojca wierzących<br>• definiuje pojęcia: błogosławieństwo (A.10.1), cnoty Boskie i kardynalne,<br>• podaje fakt, że synowie Jakuba dali początek dwunastu pokoleniom narodu Izraela,<br>• podaje prawdę, że krew baranka uratowała Izraelitów przed śmiercią,<br>• podaje prawdę, że Jezus jest prawdziwym Barankiem Paschalnym,<br>• podaje prawdę, że śmierć Izraelitów spowodowana przez węże była karą za niewierność,<br>• podaje, kiedy i w jaki sposób oddajemy cześć krzyżowi,<br>• wyjaśnia słowa wstępu do Dekalogu,<br>• omawia rolę Mojżesza i Jozuego jako mediatora między Bogiem a narodem | • wyjaśnia pojęcie „patriarcha”<br>• charakteryzuje postawę Abrahama wobec Boga w sytuacji próby<br>• opowiada historię życia Józefa (syna Jakuba),<br>• opowiada o powołaniu Mojżesza<br>• opowiada o sytuacji Izraelitów w Egipcie i wybranych wydarzeniach z wędrówki przez pustynię<br>• wyjaśnia pojęcie „Pascha”<br>• uzasadnia, że manna z nieba jest zapowiedzią Eucharystii,<br>• omawia symbolikę węża miedzianego umieszczonego na palu,<br>• opowiada o Przymierzu na Synaju (dekalog)<br>• charakteryzuje postawę Gedeona wobec Boga | • określa miejsce Abrahama w historii zbawienia,<br>• omawia okoliczności zmiany imienia Jakuba na Izrael (Rdz 32,25-32),<br>• charakteryzuje zniewolenia współczesnego człowieka,<br>• wyjaśnia słowa kapłana: „Oto Baranek Boży…” oraz słowa modlitwy: „Baranku Boży…”,<br>• uzasadnia, że woda ze skały i manna, wąż miedziany były znakiem troski Boga o naród wybrany,<br>• uzasadnia, że przesłanie przykazań Bożych jest ponadczasowe | • uzasadnia, że Izrael jest nadal narodem wybranym,<br>• uzasadnia, że krew Jezusa ratuje Jego wyznawców przed śmiercią wieczną,<br>• formułuje modlitwę dziękczynną za Bożą opiekę i dar Eucharystii,<br>• wyjaśnia, na czym polegały zobowiązania Boga i Izraelitów w przymierzu<br>• uzasadnia, że każdy ma jakieś zadanie wyznaczone mu przez Boga. | • wyjaśnia, że wiara polega na wyjściu poza granicę tego, co jest dla człowieka logiczne i zrozumiałe,<br>• podaje przykłady doświadczania opieki Boga w sferze materialnej i duchowej. |

| Dział | OCENA | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | **Dopuszczająca** | **Dostateczna** | **dobra** | **bardzo dobra** | **Celująca** |
| **IV. Spotkanie z Jezusem w sakramentach: chrzest, Eucharystia** | • podaje, czym jest sakrament chrztu świętego<br>• definiuje pojęcie liturgii Kościoła<br>• wymienia główne części Mszy Świętej oraz liturgii słowa<br>• wymienia sposoby obecności Chrystusa w liturgii,<br>• wymienia i omawia elementy liturgii słowa i liturgii eucharystycznej , znaki i symbole<br>• wymienia i interpretuje podstawowe postawy, znaki i symbole liturgiczne | • mówi z pamięci formułę udzielania chrztu,<br>• wyjaśnia, na czym polega nowe życie otrzymane na chrzcie<br>• wykazuje, że Msza Święta jest uobecnieniem ofiary krzyżowej Jezusa<br>• charakteryzuje przyjmowanie Komunii Świętej jako przejaw głębokiej zażyłości z Jezusem<br>• rozpoznaje i wyjaśnia chrześcijańską wartość wybranych sakramentaliów. | • wymienia obrzędy wyjaśniające chrzest,<br>• podaje przykłady ludzi, dla których uczestnictwo w Eucharystii było największą wartością,<br>• uzasadnia, że teksty biblijne czytane podczas liturgii są kierowanym do nas słowem Boga,<br>• wymienia za kogo i z kim modlimy się w drugiej modlitwie eucharystycznej,<br>• uzasadnia, że do życia chrześcijańskiego konieczna jest stała więź z Chrystusem. | • wyjaśnia symbolikę obrzędów chrztu,<br>• uzasadnia, że uczestnicząc w liturgii spotykamy Chrystusa Zmartwychwstałego,<br>• przyporządkowuje wybrane znaki, symbole i postawy liturgiczne do odpowiednich momentów Mszy Świętej. | • interpretuje teksty liturgiczne odnoszące się do chrztu,<br>• omawia liturgiczne i paraliturgiczne formy liturgii Kościoła. |

**SEMESTR II**

| Dział | OCENA | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | **Dopuszczająca** | **dostateczna** | **dobra** | **bardzo dobra** | **Celująca** |
| **V. Moja codzienność** | • omawia, czym są przykazania (C.3.1),<br>• wymienia obowiązki wobec Boga wynikające z Bożych przykazań (C.3.5; C.4.1; C.4.3; C.4.5),<br>• podaje przykłady wykroczeń przeciw wierze i Bożej czci: bluźnierstwo, nieuczciwość, krzywoprzysięstwo, wiarołomstwo (C.4.4).<br>• wymienia kręgi relacji z innymi: rodzina, przyjaciele, koledzy, obcy (E.1.1),<br>• wymienia przyczyny konfliktów występujących w szkole i rodzinie (A.7.4; E.1.4). | • podaje kryteria, według których należy kształtować swoje życie (A.1.1),<br>• charakteryzuje konsekwencje swoich działań w chwili obecnej, dorosłym życiu oraz w wieczności (C.2.3),<br>• definiuje pojęcie „prawo Boże” (C.2.1),<br>• podaje zasady, na których opierają się relacje międzyludzkie,<br>• omawia sposoby zapobiegania konfliktom (E.1.5),<br>• podaje przykłady ludzi, którzy osiągnęli sukces dzięki wytężonej pracy (C.1.4),<br>• uzasadnia potrzebę pracowitości dla rozwoju zarówno osób wybitnych, jak i przeciętnych (C.2.3). | • charakteryzuje konsekwencje wykroczeń przeciw przykazaniom I–III,<br>• charakteryzuje różnice w relacjach między osobami bliskimi i obcymi,<br>• interpretuje przypowieść o talentach. | • wyjaśnia, dlaczego konsekwencją samotności może być niechęć do życia. | • uzasadnia, że praca nad rozwojem umiejętności jest realizacją zadań powierzonych mu przez Boga. |

| Dział | OCENA | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | **Dopuszczająca** | **dostateczna** | **dobra** | **bardzo dobra** | **Celująca** |
| **VI. Dzieje Kościoła** | • charakteryzuje postawę św. Pawła wobec przejawów kultury greckiej i rzymskiej (E.4),<br>• wyjaśnia pojęcie „misjonarz" i misja Kościoła<br>• uzasadnia wartość chrześcijańskich zasad w kształtowaniu się i rozwoju europejskich społeczeństw<br>• wyjaśnia znaczenie chrztu Polski dla dalszych jej dziejów<br>• podaje najważniejsze fakty z życia św. Stanisława | • wymienia męczenników, o których jest mowa w Dziejach Apostolskich i w późniejszych źródłach historycznych<br>• podaje przykłady prześladowania chrześcijan współcześnie<br>• definiuje pojęcia: benedyktyni, monastycyzm, reguła zakonna,<br>• omawia wpływ benedyktynów na rozwój cywilizacji i kultury europejskiej<br>• podaje fakty z życia św. Jadwigi<br>• charakteryzuje rolę królowej Jadwigi w krzewieniu wiary chrześcijańskiej | • wyjaśnia, na czym polega męczeństwo ducha (białe męczeństwo),<br>• definiuje pojęcie inkulturyzacji<br>• podaje znaczenie sentencji „Ora et labora",<br>• przedstawia motywy osobiste i polityczne przyjęcia chrztu przez Mieszka I,<br>• podaje datę liturgicznej uroczystości św. Wojciecha i św. Stanisława,<br>• wymienia zasługi św. Jadwigi dla chrześcijaństwa,<br>• podaje datę jej wspomnienia liturgicznego. | • wyjaśnia przyczyny niechęci Żydów do chrześcijan w I w.,<br>• opisuje przemiany cywilizacyjne związane z wprowadzeniem chrześcijaństwa,<br>• uzasadnia wybór św. Benedykta na głównego patrona Europy<br>• uzasadnia, dlaczego św. Stanisław należy do głównych patronów Polski. | • opisuje rozwój chrześcijaństwa w warunkach prześladowań,<br>• omawia problemy związane z inkulturacją chrześcijaństwa w pierwszych wiekach,<br>• wyjaśnia zaangażowanie chrześcijan w tworzenie kultury. |
| **VII. Przewodnicy w drodze do szczęścia** | • wymienia wydarzenia z życia św. Stanisława Kostki świadczące o jego duchowej sile<br>• wymienia sposoby czci Bożego miłosierdzia<br>• podaje przykłady sytuacji, w których potrzebujemy miłosierdzia ze strony Boga i ludzi. | • potrafi ocenić, co nam pomaga, a co przeszkadza w osiąganiu świętości,<br>• uzasadnia, dlaczego św. Stanisław Kostka został wybrany na patrona dzieci i młodzieży<br>• określa, w czym się przejawia Boże miłosierdzie<br>• wskazuje różnice między Bożym objawieniem a objawieniami prywatnymi | • definiuje pojęcia: święty, patron,<br>• podaje datę, kiedy Kościół oddaje cześć św. Stanisławowi Kostce,<br>• wymienia najważniejsze wydarzenia z życia św. Faustyny. | • wykazuje związek fragmentu Mdr 4,7.9-10.13-15 z życiem św. Stanisława Kostki,<br>• interpretuje teksty biblijne mówiące o miłosierdziu Jezusa. | • charakteryzuje rolę św. Faustyny w szerzeniu czci Bożego miłosierdzia. |

**SEMESTR I I II**

| Dział | OCENA | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | **Dopuszczająca** | **dostateczna** | **dobra** | **bardzo dobra** | **Celująca** |
| **VIII. Wydarzenia zbawcze** | • podaje prawdę, że grzebanie umarłych jest uczynkiem miłosierdzia i chrześcijańskim obowiązkiem<br>• opisuje strukturę i wyjaśnia znaczenie roku liturgicznego<br>• opowiada biblijną historię o narodzeniu Jezusa,<br>• wymienia chrześcijańskie tradycje związane ze świętami Bożego Narodzenia<br>• opowiada biblijną historię o mędrcach ze Wschodu,<br>• wyjaśnia, dlaczego przyjście Jezusa na ziemię ma znaczenie dla całej ludzkości<br>• omawia treść perykopy o kuszeniu Jezusa. | • wyjaśnia, że modlitwa za zmarłych jest pomocą duszom oczekującym w czyśćcu<br>• podaje definicję roku liturgicznego,,<br>• omawia prawdę wiary o wcieleniu Bożego Syna<br>• uzasadnia wartość chrześcijańskich tradycji związanych ze świętami Bożego Narodzenia (B.2.4) we właściwym przeżywaniu prawd wiary,<br>• wyjaśnia symbolikę darów złożonych przez mędrców,<br>• charakteryzuje postawę Jezusa wobec kusiciela<br>• wyjaśnia zadania Jezusa-Mesjasza,<br>• uzasadnia konieczność duchowej bliskości z Jezusem dla skutecznej walki z pokusami,<br>• omawia teksty biblijne i pozabiblijne o śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa: uczniowie w Emaus, | • uzasadnia potrzebę modlitwy za zmarłych i troskę o ich groby,<br>• wyjaśnia tradycyjną symbolikę świąt Bożego Narodzenia,<br>• uzasadnia, że Bóg daje znaki na naszej drodze do poznania i spotkania Chrystusa,<br>• wskazuje wydarzenia paschalne na schemacie roku liturgicznego. | • wyjaśnia, że Bóg przez konkretne wydarzenia w dziejach świata i konkretnych ludzi prowadzi nas do zbawienia,<br>• podaje tytuły kolęd związanych z mędrcami ze Wschodu,<br>• omawia działalność Papieskiego Dzieła Misyjnego Dzieci,<br>• podaje przykłady współczesnego konsumpcjonizmu. | • uzasadnia, że modlitwa za zmarłych jest przejawem wiary w życie wieczne oraz wyrazem nadziei, która się spełni przy spotkaniu w niebie,<br>• opowiada, jak Kościół oddaje cześć świętym wspominanym w roku liturgicznym,<br>• wyjaśnia duchowe znaczenie pustyni,<br>• charakteryzuje znaczenie spotkań ze Zmartwychwstałym dla umocnienia wiary Jego uczniów. |